

මහගිරා ජාතකය

තවද ආකමාර්ථ පරාර්ථ සාධනයෙන් ලෝකෝත්තමවූ ගෞතමන්ම අප බුදුරජානන් වහන්සේ එක්සමයෙක දෙවිරම්චෙහෙර වැඩවසන සමයෙහි එක් මහනකු අරහයා මේ ජාතක ධර්මදේශනාව ගෙනහැර දක්වා වදාළසේක. ඒ මහණතෙම බුදුන් කෙරෙන් කමටහන් ගෙන කොසොල් දනව්වට ගොස් එක් පසල්ගමක් නිසා විසිය. ඒ ගම්වැසි මිනිස්සු ඒ හික්ෂුහට යාම ඊමට සැප තැන්හී හෝනා ඉදිනා සෙනසුන් කරවාදී උපස්ථානකලාහුය. ඔහු වස්විසු පළමුවෙනි මස ඒ ගම ගින්නෙන් දා ගියේය. වසුර බිඳු පමණකුදු නොවීය. එයින් ඒ ගම්වැස්සෝ ඒ මහණට පිණි බොජුන් දෙන්නට නොහැකිවූ ඒ මහණද සැපසේ සෙනස්නෙහි වසන්නේ සැපද අහර නොලැබීමෙන් සතර මග සතරඵලයට පැමිණෙන්නට නොහැකිවිය. වස් තුන්මස ඉක්බිති බුදුන් විදිනට ගියාහ ඕහට සර්වඥයන් වහන්සේ පිළිසඳර කථාකොට කීමෙක්ද මහණ අහරින් දුකෙක් නැද්ද. සෙනසුන් සැපදැයි විචාරා වදාළසේක. ඒ මහණ ද එපවත් බුදුන්ට දන්වීය. එකල්හි බුදුරජානන් වහන්සේ මහණ මහණුන් විසින් නම් සැප සෙනස්නක් ඇත ප්‍රත්‍යයෙහි ලොල්ව හැසිරීමහැර ලද මේ කිසිවක් අනුභව කොට මහණ දම් පිරිය යුත්තේය. පෙර නුවනැත්තෝ තිරිසන් යෝනියෙහි ඉපිද තමා වසන රූක මළ කල්හි එහි සුනු අනුභවකන්තාහුම ලෝහ සංචාරය හැර මිත්‍රධර්ම නොබිඳ අන්තැන්හි නොගොස් විසුවාහුය. තෝ කවරහෙයකින් ආහාර ස්වල්පය රූක්ෂය සැප සෙනස්නහැර ආයෙහි දැයි වදාරා ඔවුන් විසින් ආරාධිත වූ සර්වඥයන් වහන්සේ ඉකුත්වත් දක්වා වදාළසේක.

හේ කෙසේද යත්

එක්සමයෙකහි හිමවන දිඹුල්වනයක නොයෙක් ලක්ෂ ගණන් ගිරව් විසුහ. එහි එක් ගිරා රජෙක් තමාවසන රූක ගෙඩි ඇතිකල්හි ගෙඩි අනුභව කොට ඒ නැතිකල්හි දළ සුඹුලු අනුභවකොට ගනින් පැන්බි අතින් රූකකට නොගොස් ඉතා අපිස්සනොස්වවසන්නේය. ඔහුගේ අපිස් සනොස් ගුණයෙන් ශක්‍රභවන කම්පා විය. සක්දෙව් රජ විමසනුයේ ගිරා රජුනු දිවසින් දෑක ඔහුගේ ගුණ විමසනු සඳහා තමාගේ ආනුභාවයෙන් දිඹුල් රූක දිරවා අතුටෙලෙප් නැතිකණු පමණක් කෙළේය. ඒ තෙම උඩින් යටින් කළ සිදුරෙන් වැහෙන සුනු පමණක් ඇතිව සිටියේ ඒ ගිරාරජද ඒ සුනු අනු භවකොට ගගින් පැන්බි අවුසුලගින් වත් දුක නොතකා දිඹුල් කණුව මත්තෙහි උපන්නේය. ඒ දුටු සක්දෙව් රජ ඔහුගේ උතුම් ගුණය දෑක ඔහු ලවා මිත්‍ර ගුණය කියවා වරයක්දී දිඹුල් රූක අමා එලකොට එමිසි සිතා එක් හංසරාජවේසයක් මවාගෙන එම හංසරාජව සුජාතානම් අසුර කන්‍යාවත් ඉදිරිකොට දිඹුල් වනයට ගොස් ඒ මළ රූකට නුදුරු තෙතකහිද ඒ ගිරා රජු හා සමග කථා කරණුයේ එමිබා ගිරා රජුපුරුවෙනි මිත්‍ර භාවය නැසුනුරූක යම්කලෙක මධුර එල ඇත්තේද එකල පක්ෂීහු අත්තෙන් අත්තට පැන ඇවිද එල අනුභව කෙරෙහි. යම් කලෙක එල නැත්තේද එකල එල නැතැයි දන ඒ ඒ දිගයන්නා හුවෙහි. පබළු කළඹක් මෙන් රත්වූ මුඛවයක් ඇතිව වසනකල වෙනෙහි පලාවන් පැයමෙන් නිල්වූ පියාපත් ඇති එමිබා ගිරා රජුපුරුවෙනි කුමක් නිසා තෙපි වනාහි හැසිරීම් යහපත, කුමට මෙහි නිරාහාරව ඉඳ මියවීද? තොප මෙම කණුවේ නොහැර ඉදිනා කාරණය මට කියවයි කියේය. ඒ ගිරාරාජ හංසයාට තමා කෙළෙහිගුණ දන්නා බව හා එයින් ඒ රූක නොහරනා පරිදි කියන්නේ එමිබල හංසය යම් කෙණෙක් යම් කෙණෙකුන්ටය හළ වුනම් නුවනැති මහතුන් ගුණ සිහිකරන්නාවූ ඔහු තමන්ගේ යහළුවන් හෝගසම් පන්තියෙන් පිරිහුනත් ජීවිතාන්තය දක්වා සුව දුක්හි ඔවුන් නොහැරණහුමය මමත් ඒ සත්පුරුෂයන් අතුරෙන් එක්තරා එකකම් එයින් මේ රූක මට ප්‍රිය වඩන හෙයින් ඤාතීද වන්නේය. එක්ව බොහෝ කලක් පුරුදු බැවින් මිත්‍රද වන්නේය. එබැවින් මාගේ දිවියකීම නිසා පිරිහුනාවූ මේ රූකකාණුව හැර අන් තැනකට නොයෙමි එසේයාම ගුණධර්මයෙක් නොවෙයි කියේය. එකල සක් දෙව් රජවරයෙක් දෙනුකැමැත්තේ පක්ෂ පත්‍රයම යානාවක් කොට අහස සචාරණය කරන්නාවූ එමිබා ගිරාරජුපුරුවෙනි මිත්‍රභාවය ස්නෙහය ප්‍රකාශවූ විශ්වාසය යන මේ ගුණ තුන යමෙක් කැමැත්තේ විනම් ඒ නුවණැත්තවුන් විසින් ප්‍රසංශා කරණු ලබන්නේය. ඒ සියලු ගුණයෝ තොප කෙරෙහි ඇත්තාහුය. එසේ හෙයින් තොපට වරයක් දෙනු කැමැත්තෙමි. තොප කැමති දෙයක් ගණුවයි කියේය. ඒ අසා ගිරාරජුපුරුවෝ වර ඉල්වන්නාහු එමිබල හංසය මේ රූක නැවත ඕජා සහිතවේද විහිදුනු අතුපතරින් හා හටගත් මධුරඑලායෙන් යුක්තවේද ඒ වරය කැමැත්තෙමි කීහ. එසේකී ගිරාරජහට වරදෙන්නාවූ සක්දෙව් රජ තෙම එමිබා ගිරා රජුපුරුවෙනි එසේ වුවහොත් මහත් අතුපතරෙන් හා එලපත්‍රයෙන් යුක්තවූ මේ රූක නොදත්තෙහිය. මේ රූක හා තාගේ සහවාසයද වන්නේය. ඇසිල්ලකින් මේ රූක නොදත්තෙහිය. මේ රූක මධුර එලගෙන සිටින්නේයයි කියා ඒ ශක්‍රදේවේන්ද්‍රතෙමි තමාගේ හංසවේසය හැර සුජාතාවන් හා සමග දිව්‍ය රූපයෙන් සිටි ගගින් දිසාගෙන දිඹුල් කණුවෙහි වත්කළේය. එහෙහි ඒ කණුව අතුටෙලෙප් දළ කොල මිහිරි එල ගෙන මුඩු නිල්මිණි පවුරක්මෙන් බබලමින් සිටිසේක. ඒ දෑක සක්දෙව් රජහට සතුහි කරණ ගිරාරජුපුරුවෝ එමිබා ශක්‍රදේවේන්ද්‍රයෙහි අද මේ එල පත්‍රශාඛාවෙන් විවිත්‍ර වූ මේ රූක දෑක මම්මය බදු සතුටකට පැමිණියෙමිද තොපිද එසේ තොපගේ නැයන් හා සමග සතුටවයි කියේය. ඉක්බිති මෙසේ ඒ වෘක්ෂය සත්‍රශාඛාවෙන් සරහා තමාගේ දිව්‍යපුයටම ඒ ශක්‍රදේවේන්ද්‍ර තෙමෙ ගියේය. අප තිලෝගුරු සමායක් සම්බුද්ධ සර්වඥාරාජෝත්තමයන් වහන්සේ මේ ධර්මදේශනාව ගෙනහැර දක්වා වදාරා මහණෙහි මෙසේ පුරාතනයෙහි නුවනැත්තාහු තිරිසන් ජාතියෙහි ඉපිද ප්‍රත්‍ය ලෝභය හැර වාසය කලාහුය. තෝ මේ නෛයිර්නික ශාසනෙහි මහණව කවර හෙයකින් ප්‍රත්‍ය ලෝභයෙන් යුක්තව හැසිරේදැයි අවවාද කොට කමටහන් දී ඔහු පළමු විසුතෙතටම ගමන් කැරවූසේක. ඒ මහණද එතැන්හි ගොස් පඤ්චස්කන්ධය බවවයහෙයින් දක්නේ රහත් එලයට පැමිණියේය. එකල සක්දෙව් රජානෝ නම්

දැන්මේ ශාසනනෙහි අනුරුද්ධ ස්ථවිරයෝය. ගිරා රාජ නම් බුදු වූ මම්ම වේදියි තමන් වහන්සේ දක්වා වදාළසේක.